

Î N C H E I E R E

13 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Maria Ghervas

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către
Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Afanasi Voicov
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea
încălțării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea
prejudiciului moral

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2016, prin care a
fost admis apelul declarat de către Afanasi Voicov, casată hotărârea Judecătoriei
Buiucani municipiul Chișinău din 02 noiembrie 2015 și emisă o nouă hotărâre cu
privire la admiterea parțială a acțiunii

c o n s t a t ă :

La 04 august 2015, Afanasi Voicov a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălțării dreptului
la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 15 mai 2013, s-a adresat la
Judecătoria Buiucani mun. Chișinău cu cerere de chemare în judecată cu privire la
reabilitarea judecătorească și anularea antecedentelor penale în baza art. 112 din
Codul penal, în motivarea căreia a invocat că prin Hotărârea Plenului Curții
Supreme de Justiție din 06 octombrie 2008, în baza art. 190 alin. (2) lit. lit. b) și c)
din Codul penal, a fost condamnat la 07 ani închisoare, cu executarea pedepsei în
penitenciar de tip semiînchis, iar prin Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție
din 08 februarie 2010 a fost admis recursul în anulare, au fost casate hotărârile
judecătorești anterioare în partea stabilirii pedepsei și a fost stabilită pedeapsa de
06 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis,
pedeapsa respectivă fiind ispășită integral până la 02 martie 2010.

Menționează că conform art. 112 din Codul penal, dacă persoana care a
executat pedeapsa penală a dat dovadă de o comportare ireproșabilă, la cererea sa,
instanța de judecată poate anula antecedentele penale până la expirarea termenelor
de stingere a acestora.

Susține că el a mai invocat că de la data executării până în prezent nu a comis o nouă infracțiune, dând dovadă de un comportament ireproșabil.

Afirmă că în timpul executării pedepsei, i s-a înrăutățit considerabil starea sănătății, iar prin certificatul seria EM nr. 568253, eliberat de CEMV Ciocana i-a fost stabilit gradul III de invaliditate, însă ulterior, prin certificatul seria EM nr.652003, eliberata de CEMV Ciocana la 14 iunie 2012 gradul III de invaliditate i-a fost stabilit pe un termen nelimitat.

Relevă că în afară de aceasta, a mai invocat că conform art. 111 alin. (1) lit.h) din Codul penal, antecedentele penale se sting de drept la expirarea termenului de 06 ani de la executarea pedepsei pentru persoanele condamnate pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, astfel, la data depunerii cererii de reabilitare - 15 mai 2013, a expirat mai mult de ½ din termenul prevăzut de norma legală menționată, fapt care se încadrează în art. 112 alin. (1) lit. b) din Codul penal.

Mai relevă că respectiva cauză a fost repartizată judecătorului Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, Mihail Diaconu și, deși, era o cauză de o complexitate redusă, nefiind necesară audierea martorilor, a părților vătămate sau a altor participanți la proces, judecătorul a tergiversat examinarea cauzei pe parcursul a aproximativ un an.

Invocă că judecătorul a stabilit prima ședință de judecată la 02 luni și 03 zile după data depunerii acțiunii, adică la 18 iulie 2013, iar ulterior, ședința de judecată a fost amânată de mai multe ori pentru următoarele date: 08 octombrie 2013, 11 octombrie 2013, 17 octombrie 2013, 23 octombrie 2013, 20 ianuarie 2014, 26 februarie 2014 și 05 mai 2013.

Menționează că toate aceste ședințe de judecată se amîneau, în majoritatea cazurilor, din motiv că judecătorul era ocupat în alte ședințe de judecată sau sub diferite pretexte că mai trebuie careva documente, că acordă termen de a studia careva acte, deși, nu se solicita un astfel de termen.

Susține că după aproximativ un an de la momentul depunerii cererii de reabilitare judecătorească și anularea antecedentelor penale, la 05 mai 2014, instanța de judecată a pronunțat dispozitivul încheierii, prin care a respins respectiva cerere, iar încheierea integrală i-a fost adusă la cunoștință la 23 mai 2014.

Afirmă că nefiind de acord cu încheierea în cauză, aceasta fiind ilegală și neîntemeiată, a depus cerere de recurs, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2014 recursul a fost admis, cu remiterea cauzei la rejudecare în Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în alt complet de judecată.

Reține că Curtea de Apel Chișinău a restituit cauza la rejudecare, deoarece prima instanță nu și-a argumentat eficient soluția adoptată și nu a dat apreciere tuturor circumstanțelor invocate în cererea depusă, argumentând la general, printr-o frază, concluzia de respingere a cererii.

Invocă că Curtea de Apel Chișinău a constatat, de fapt, că un an de zile Judecătoria Buiucani mun. Chișinău a examinat pricina, emițând o hotărâre ilegală și admițând erori care nu puteau fi corectate în instanța de recurs.

Menționează că la rejudecarea cauzei în fond, aceasta a fost repartizată judecătorului Judecătoriei Buiucani, Corina Ursachi, care de această dată a stabilit 2 ședințe de judecată pentru 01 octombrie 2014 și 09 octombrie 2014, iar la 09 octombrie 2014 a pronunțat încheierea, prin care i-a respins cererea.

Susține că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2014 a fost admis recursul și casată încheierea Judecătoriei Buiucani din 09 octombrie 2014, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în alt complet de judecători.

Afirmă că la a 3 rejudecare a cauzei, aceasta a fost repartizată judecătorului Elena Cojocari.

Relevă că prima ședință de judecată a fost stabilită tocmai la 05 februarie 2015, însă această ședință nu a avut loc din motive ce nu depind de ultimul, iar următoarele ședințe au fost fixate pentru 23 martie 2015, 26 iunie 2015 și 29 iunie 2015 și în ședința de judecată din 29 iunie 2015 instanța a adoptat încheierea, prin care din nou i-a respins cererea.

Mai relevă că având în vedere faptul că au trecut deja 02 ani și 44 zile de la depunerea cererii de rehabilitare judecătorească și că peste 08 luni de zile urmează să intervină oricum rehabilitarea sa prin efectul legii și stingerea antecedentelor penale, a renunțat să mai conteste încheierea judecătorească din 29 iunie 2015, deoarece nu mai avea rost rehabilitarea judecătorească în condiția în care a trecut practic tot termenul în care aceasta mai era posibilă.

Consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei privind rehabilitarea judecătorească și stingerea antecedentelor penale.

Solicită constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei cu privire la rehabilitarea judecătorească și stingerea antecedentelor penale și încasarea din bugetul de stat a sumei de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 02 noiembrie 2015 acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2016 a fost admis apelul declarat de către Afanasi Voicov, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial, constatată încălcarea dreptului lui Afanasi Voicov la examinarea în termen rezonabil a cauzei și încasată de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Afanasi Voicov suma de 2000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest acțiunea a fost respinsă.

La 07 aprilie 2016, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul Ministerul Justiției, în motivarea recursului, a indicat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece instanța de apel a apreciat eronat probele și a aplicat eronat normele de drept material.

Menționează că la emiterea deciziei, instanța de apel a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și nu a luat în considerare argumentul invocat de către reprezentantul recurentului în ce privește nedepunerea de către intimat în

instanța de judecată a cererii de urgentare a examinării pricinii conform art. 20 CPP, în condițiile în care acesta susține precum că a fost încălcat termenul rezonabil de judecare a cauzei.

Susține că instanța de apel doar parțial a apreciat raportul motivat nr. 20301 din 03 septembrie 2015, în condițiile în care din conținutul acestuia este destul de evident că amânarea ședințelor de judecată s-a datorat nemijlocit comportamentului părților din speța principală.

Afirmă că litigiul din speța principală a fost examinat pe parcurs de 02 ani și 01 lună în legătură cu solicitarea din partea reprezentantului intimatului de a prezenta probe suplimentare și solicitarea din partea intimatului a concursului instanței de judecată în vederea obținerii probei necesare pentru soluționarea justă a pricinii.

Relevă că unicul factor, care a complicat examinarea cauzei penale din speța principală, se datorează în mod direct comportamentului participanților la proces.

Mai relevă că rejudecarea cauzei este o procedură legală prevăzută de legislație și nu duce nemijlocit la tergiversarea examinării unei cauze.

Invocă că la emiterea deciziei, instanța de apel nu a ținut cont de cerința fundamentală față de despăgubirea prejudiciului moral, care constă în faptul că la determinarea despăgubirilor care acordă o satisfacție echitabilă părții în proces, obligatoriu se vor lua în considerare toate circumstanțele relevante ale pricinii.

Menționează că instanța de apel nu a apreciat corespunzător principiul de bază privind sarcina probării prejudiciului moral și, anume, că această sarcină nu poate fi pusă pe seama intimatului, dar urmează a fi apreciată individual pentru fiecare caz, luându-se în considerare în mod obligatoriu argumentele ambelor părți în proces și excluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate.

Susține că intimatul nu a prezentat probe veridice, pertinente și concludente, care să confirme că i-a fost cauzat un anumit stres, frustrare ca rezultat al încălcării termenului rezonabil la examinarea cauzei penale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen, or, din materialele pricinii rezultă că recurentul a recepționat copia deciziei instanței de apel la 12 februarie 2016 (f. d. 129), iar cererea de recurs a fost depusă de către acesta la 07 aprilie 2016 (f. d. 123).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Ministerul Justiției al RM nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea

de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Ministerul Justiției, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul Ministerului Justiției al RM ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nicolae Craiu

Maria Gervas